

Wekelijkse duiding COVID-19-epidemie door het COVID-19-responsteam (RT)

Centrum Infectieziektebestrijding (CIb)

4 oktober 2022

RIVM
A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

LCI
T +31 88 689 7000
lci@rivm.nl

Samenvatting

Afgelopen week steeg in Infectieradar het deel van de deelnemers met COVID-19-achtige klachten (6,0%) opnieuw ten opzichte van de week ervoor (4,6%). Het aantal aan de GGD gemelde personen met een positieve coronatestuitslag (SARS-CoV-2) steeg (+55%) vergeleken met de week ervoor. Het aantal bij de GGD geteste personen steeg ook (+47%). Het reproductiegetal op basis van meldingen van positieve testen lag op 20 september op 1,18 (1,11 – 1,25). Het aantal nieuwe ziekenhuisopnames van patiënten met SARS-CoV-2 steeg aanzienlijk (+68%) vergeleken met de week ervoor. Het aantal nieuwe patiënten met SARS-CoV-2 op de IC verdubbelde met ruim 38 opnames (+138%), waar dat vorige week 16 opnames waren.

In het rioolwater steeg de landelijk gemiddelde virusvracht in week 38 (19-25 september) met 23,7% ten opzichte van de voorgaande week. In de eerste helft van week 39 (26-28 september) steeg dit cijfer (voorsnog) verder met 55,1%. In het rioolwater werd de omikronvariant BA.5 nog steeds het meest gedetecteerd.

In de kiemsurveillance ziet het RIVM verschillende varianten van omikron. BA.5 is sinds juni de dominante variant in Nederland. BA.4.6 is sinds juni al te zien in de kiemsurveillance. De afgelopen weken nam deze variant toe. Dat geldt ook voor de variant BA.2.75. Het is nog te vroeg om te kunnen inschatten of dit zal leiden tot een toename in het aantal corona-infecties, los van de verwachte toename door het seizoenseffect.

Conclusie en duiding

De circulatie van het SARS-CoV-2 virus nam de afgelopen week verder toe. Het aantal mensen met COVID-19-achtige klachten nam verder toe. Het aantal afgenomen testen en mensen met een positieve testuitslag steeg sterk. En ook het aantal nieuwe ziekenhuisopnames en het aantal aantal nieuwe patiënten met SARS-CoV-2 op de IC steeg aanzienlijk. In het rioolwater nam de gemiddelde virusvracht in de afgelopen week sterk toe. In de kiemsurveillance is het beeld m.b.t. virusvarianten hetzelfde gebleven als voorgaande week.

Alles wijst erop dat de najaarsgolf nu echt is begonnen. Hoewel het seizoenseffect en de afnemende afweer een belangrijke rol spelen in de huidige toename van de circulatie van het virus kan de rol van de opkomst van verschillende subvarianten van omikron ook niet uitgesloten worden. Het RIVM blijft goed volgen hoe de situatie zich de komende weken verder gaat ontwikkelen.

Advies coronathermometer stand

Zie voor de actuele coronathermometer-stand het laatste advies van het Responsteam op 27 september 2022.

Signalen

A) Epidemiologische situatie

Afgelopen week steeg in Infectieradar het deel van de deelnemers met COVID-19-achtige klachten (6,0%) opnieuw ten opzichte van de week ervoor (4,6%). Het aantal aan de GGD gemelde personen met een positieve coronatestuitslag (SARS-CoV-2) steeg (+55%) vergeleken met de week ervoor. Het aantal bij de GGD geteste personen steeg ook (+47%). Het reproductiegetal op basis van meldingen van positieve testen lag op 20 september op 1,18 (1,11 – 1,25). Het aantal nieuwe ziekenhuisopnames van patiënten met SARS-CoV-2 steeg aanzienlijk (+68%) vergeleken met de week ervoor. Het aantal nieuwe patiënten met SARS-CoV-2 op de IC verdubbelde met ruim 38 opnames (+138%), waar dat vorige week 16 opnames waren.

B) Rioolwatersurveillance

In week 38 (19-25 september) steeg de landelijk gemiddelde virusvracht met 23,7% ten opzichte van week 37, naar een waarde van 818 x 100 miljard virusdeeltjes per 100.000 inwoners. Het rioolcijfer was met name hoog in IJsselland, Gooi en Vechtstreek, Zuid-Limburg, Kennemerland en Amsterdam-Amstelland. In de eerste helft van week 39 (26-28 september) steeg de landelijk gemiddelde virusvracht (vooralnog) verder met 55,1%, naar een waarde van 1268 x 100 miljard virusdeeltjes per 100.000 inwoners. Het rioolcijfer was wederom relatief hoog in Gooi en Vechtstreek en Kennemerland, en daarnaast ook in Brabant-Noord, Brabant-Zuidoost en Haaglanden.

In de meest recent geteste rioolwatermonsters (uit week 38) was de omikronvariant BA.5 wederom het meest prevalent. De specifieke mutaties voor de BA.4 variant werden ook nog steeds in meerdere rioolwatermonsters gedetecteerd.

C) Kiemsurveillance/virusvarianten

De omikronvariant heeft tot op heden vijf subvarianten die met extra aandacht worden gevolgd: de zogenaamde BA.1, BA.2 (inclusief subvariant BA.2.75 en BA.2.12.1), BA.3, BA.4 (inclusief subvariant BA.4.6) en BA.5 varianten. Subvariant BA.5 is sinds juni dominant in Nederland.

Sinds juni 2022 wordt in verschillende landen een toename van een subvariant van BA.4 gezien: de BA.4.6. Deze variant is ook al sinds juni te zien in de kiemsurveillance. De afgelopen weken neemt deze variant toe. Sinds juli 2022 wordt in verschillende landen een subvariant van de BA.2 gezien: de BA.2.75. Ook deze variant zien we in de kiemsurveillance toenemen. Het is nog te vroeg om te kunnen inschatten of dit zal leiden tot een toename in het aantal corona-infecties, los van een verwachte toename door het seizoenseffect. Zowel BA.4.6 als BA.2.75 lijken door kleine specifieke veranderingen de opgebouwde afweer tegen COVID-19 (door vaccinatie of een infectie) gemakkelijker te kunnen omzeilen. Er zijn geen aanwijzingen dat deze varianten meer ziekmakend zijn dan de overige omikronvarianten. In een aantal landen om ons heen lijken deze varianten net als in Nederland langzamerhand toe te nemen.

De prognose voor verdere ontwikkeling van het aandeel van BA.4.6 en BA.2.75 op basis van de meest recente gegevens uit de kiemsurveillance suggereert dat een van deze varianten mogelijk later dit jaar dominant kan worden. Echter, de onzekerheidsmarge is nog erg groot. Het zou ook kunnen dat meerdere varianten, inclusief BA.2.75 en BA.4.6

naast elkaar blijven circuleren. Deze prognoses worden wekelijks bijgewerkt met nieuwe data uit de kiemsurveillance.